CURTEA DE APEL NORD

Dosarul nr. 21rji-253/26 Judecătoria Orhei, sediul Central
1-25169757-03-21rji-11032026 Judecător: Iurie Movilă

D E C I Z I E
În Numele Legii

18 iunie 2026 mun. Bălți

Colegiul Penal al Curții de Apel Nord
În componența sa:
Președinte de complet, judecător: Ion Talpa
Judecătorii: Cristina Prisacari, Viorica Severin

a judecat în ordine de recurs, recursul condamnatului Balan Iurie declarat împotriva ***încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 30 ianuarie 2026***, prin care s-a declarat ca inadmisibilă plângerea condamnatului **Balan Iurie** împotriva administrației instituției penitenciare referitor la condițiile de detenție care conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 CEDO,

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ținând cont de argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

La 05 decembrie 2025, în adresa Judecătoriei Orhei, sediul Central, a parvenit spre examinare, plângerea condamnatului Balan Iurie referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, solicitând constatarea condițiilor de detenție inumane, prin care s-a solicitat constatarea faptului deținerii condamnatului în condiții inumane în Penitenciarul nr. 18 Brănești, cu reducerea pedepsei.

În motivarea plângerii a indicat că s-a deținut în Penitenciarul nr. 18 Brănești, care este într-o stare deplorabilă, condiții nedemne și inumane, celulele supraaglomerate, sunt prezente insecte și rozătoare, iluminare slabă, condiții sanitare precare, nu se prevede servicii de consultare și de educare în ceea ce privește ameliorarea sănătății și dezvoltarea simțului responsabilității în materie de sănătate.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 05 decembrie 2025, s-a comunicat condamnatului despre neajunsurile admise la înaintarea plângerii referitoare la condițiile de detenție, i s-a acordat un termen de 30 zile de la primirea încheieri pentru înlăturarea neajunsurilor și anume: să descrie detaliat condițiile materiale care afectează grav drepturile condamnatului, cu solicitarea de a obliga administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile materiale contestate; să anexeze probe relevante în susținerea plângerii înaintate (răspunsurile administrației instituției penitenciare la plângerile adresate cu privire la condițiile de detenție, după caz explicațiile altor condamnați sau preveniți).

Copia încheierii judecătorești din 05 decembrie 2025 a fost recepționată de condamnatul Blan Iurie la 11 decembrie 2025, fapt confirmat prin avizul de recepție a corespondenței (f.d. 11).

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 30 ianuarie 2026 s-a declarat inadmisibilă plângerea condamnatului Balan Iurie împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

S-a explicat condamnatului Balan Iurie că plângerea sa a fost declarată inadmisibilă deoarece nu a înlăturat neajunsurile constatate prin încheiere judecătorească, ceea ce nu exclude posibilitatea depunerii repetate a plângerii cu același obiect, dacă înlătură toate cerințele din încheierea judecătorului de instrucție.

Exercitarea căilor de atac:

Împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 30 ianuarie 2026, a declarat recurs condamnatul Balan Iurie, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii cu admiterea plângerii. În motivarea solicitărilor din recurs condamnatul a reiterat argumentele și temeiurile de fapt și de drept invocate în plângerea privind condițiile de detenție.

Argumentele părților:

Potrivit prevederilor art. 447 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. (2) Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice pârților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului, fără participarea părților, şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă până la data examinării recursului, părțile nu au depus referință asupra recursului declarat.

Aprecierea instanței de recurs:

Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate, cercetând materialele cauzei, Colegiul penal al Curții de Apel Nord consideră

necesar de a admite recursul condamnatului Balan Iurie, cu casarea în ordinea art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. d) Cod de procedură penală, a încheierii atacate și remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond, în același complet de judecată, din următoarele considerente:

Conform prevederilor art. 448 alin. (1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.

În temeiul prevederilor art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. d) Cod de procedură penală, în corespundere cu care, judecând recursul, instanța de recurs admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În motivarea soluției adoptate, Colegiul penal reține următoarele circumstanțe, după cum urmează:

În conformitate cu art. 473^2 alin. (2), (2^1), (2^2) Cod de procedură penală, plângerea referitoare la condițiile de detenție menționate la alin. (1) trebuie să conțină datele privind perioada şi locul detenției, precum şi descrierea detaliată a condițiilor materiale care afectează grav drepturile condamnatului, cu solicitarea de a obliga administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile materiale contestate. La plângere pot fi anexate explicațiile altor condamnați sau preveniți, copiile plângerilor anterioare, adresate administrației instituției penitenciare sau autorităților de supraveghere, şi răspunsurile lor, alte probe relevante. Concomitent cu depunerea plângerii, se expediază o copie a acesteia, cu anexarea materialelor respective, către organul care pune în executare sentința sau încheierea. (2^1) În cazul în care plângerea depusă nu corespunde cerințelor prevăzute la alin.(2), judecătorul de instrucție stabilește condamnatului un termen rezonabil, dar nu mai mare de 30 de zile, pentru înlăturarea neajunsurilor. (2^2) Dacă condamnatul îndeplinește în termen toate cerințele din încheierea judecătorului de instrucție, plângerea se consideră depusă la data prezentării inițiale. În caz contrar, plângerea se declară inadmisibilă.

Analizând actele cauzei, prin prisma prevederilor normei citate supra, Colegiul reține în calitate de temei pentru casarea hotărârii judiciare faptul, că soluția de respingere a plângerii ca fiind inadmisibilă nu corespunde materialelor cauzei, relevându-se examinarea cauzei în lipsa unei aprecieri obiective a aspectelor de fapt și de drept, în lipsa unei analize complete, în ansamblu și sub toate aspectele a împrejurărilor cazului, fapt ce denotă netemeinicia actului judecătoresc contestat.

La caz, Colegiul reține că la data de 05 decembrie 2025 condamnatul Balan Iurie a depus în instanța de judecată plângere împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție garantate de art. 3 CEDO.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 05 decembrie 2025 s-a comunicat condamnatului Balan Iurie despre neajunsurile admise la înaintarea plângerii referitoare la condițiile de detenție, s-a acordat un termen de 30 zile de la primirea încheieri pentru înlăturarea neajunsurilor și anume: 1) să indice perioada și locul de detenției pentru care solicită reducerea termenului pedepsei; 2) să descrie detaliat condițiile materiale care afectează grav drepturile condamnatului, cu solicitarea de a obliga administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile materiale contestate; 3) să anexeze probe relevante în susținerea plângerii înaintate (răspunsurile administrației instituției penitenciare la plângerile adresate cu privire la condițiile de detenție, după caz explicațiile altor condamnați sau preveniți).

Încheierea judecătorului de instrucție a fost recepționată de către condamnatul Balan Iurie la data de 11 decembrie 2025, fără a fi expediată în adresa instanței un oarecare răspuns, prin care s-ar fi încercat lichidarea neajunsurilor invocate de către judecătorul de instrucție.

Din care considerent, prin încheierea judecătorului de instrucție din 30 ianuarie 2026 s-a respins plângerea ca fiind inadmisibilă, din motiv că condamnatul Balan Iurie nu a lichidat neajunsurile invocate prin încheierea anterioară.

La caz, Colegiul reține caracterul pripit al soluției judiciare de respingere ca inadmisibilă a plângerii condamnatului Balan Iurie, pe motivul neconformării condamnatului cerințelor. Or, din materialele supuse examinării se constată întrunirea condițiilor de formă și conținut a plângerii împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului.

Colegiul constată, că prin plângerea depusă de către condamnatul Balan Iurie din 05 decembrie 2025, au fost descrise condițiile în care s-a deținut condamnatul cât și locul de detenție, adică Penitenciarului nr. 18 Brănești.

În acest context, Colegiul penal precizează că în conformitate cu prevederile art. 473^3 alin. (2) Cod de procedură penală, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat sau prevenit și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare.

Această regulă se desprinde din dispoziția art. 473^3 alin. (3) Cod de procedură penală, potrivit căreia, pentru examinarea plângerii, reprezentantul administrației instituției penitenciare prezintă instanței de judecată în scris, în termen de 30 zile, un raport în care răspunde la toate pretențiile invocate de condamnat în plângere, cu menționarea măsurilor întreprinse pentru înlăturarea

condițiilor de detenție contestate, dacă asemenea măsuri au fost întreprinse. Copia raportului și a materialelor anexate la acesta se înmânează condamnatului care a depus plângerea de către reprezentantul administrației instituției penitenciare.

Respectiv, lecturând materialele cauzei puse la dispoziția instanței de recurs, Colegiul atestă, neîntreprinderea de către instanța de fond la judecarea cererii, a măsurilor vizate supra, în consecință condamnatului Balan Iurii îngrădindu-i-se accesul la justiție, motiv pentru care se impune casarea încheierii contestate, cu remiterea cazului la rejudecare în fond pentru verificarea obiectivă atât a argumentelor cererii înaintate de condamnat, cât și contraargumentelor reprezentantului instituției penitenciare, ceea ce nu poate fi efectuat la examinarea recursului, fiind necesară participarea efectivă a părților cu verificarea aspectelor faptice.

În baza celor expuse și în conformitate cu prevederile art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. d) Cod de procedură penală, Colegiul penal, -

D E C I D E :

Recursul condamnatului Balan Iurie declarat împotriva ***încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 30 ianuarie 2026***, prin care s-a declarat ca inadmisibilă plângerea condamnatului **Balan Iurie** împotriva administrației instituției penitenciare referitor la condițiile de detenție care conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 CEDO, se admite, cu casarea respectivei încheieri și remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în același complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte de complet,
Judecător: **Judecător:** **Judecător:**